

Jauns likumprojekts stiprinās trauksmes cēlēju aizsardzību atbilstoši ES vienotajiem standartiem

Publicēts: 21.09.2021.

Ministru kabinets

Trauksmes celšana

Valsts kanceleja

21. septembrī Ministru kabinetā apstiprināts jauns [likumprojekts "Trauksmes celšanas likums"](#), kas izstrādāts, lai Latvija pievienotos Eiropas Savienības vienotajiem kritērijiem trauksmes celšanas kanālu izveidei un standartiem, aizsardzības garantijām trauksmes cēlējiem.

☞ "Jaunais Trauksmes celšanas likums izstrādāts, lai pārņemtu Eiropas Savienības Trauksmes cēlēju direktīvu par to personu aizsardzību, kas ziņo par ES tiesību aktu pārkāpumiem. Kopumā likumprojekts saglabā līdzšinējo pieeju, proti, trauksmes celšanas mehānisms, kas Latvijā ieviests 2019. gada 1. maijā līdz ar spēkā esošo likumu, būtiski nemainās, bet tiek pilnveidots. Direktīvas prasības, kas iestrādātas likumprojektā, attiecas uz plašu organizāciju un institūciju loku privātajā un publiskajā sektorā, kurām ir pienākums izveidot kanālus un procedūras trauksmes celšanai iekšēji darba vietā vai ārēji - kā kompetentajai valsts institūcijai. Tādēļ mēs aicinām savlaicīgi ar šīm prasībām iepazīties. Virkne jauninājumu nav sveši kompetentajām institūcijām, kas strādā ar trauksmes cēlējiem, ne arī tiem, kuri jau ir izveidojuši iekšējo trauksmes celšanas sistēmu un konsultē potenciālos trauksmes cēlētus, - tie ieteikumu formā ir definēti vadlīnijās trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanai un iekšējās ziņošanas sistēmas izveidei," jaunā regulējuma būtību skaidro viena no likuma autorēm – Trauksmes cēlēju kontaktpunkta Valsts kancelejā eksperte Inese Kuške.

Pārņemot direktīvu, jaunajā likumā tiek precizētas jomas un pārkāpumi, par kuriem īpaši jāceļ trauksme. Pie īpaši izceltajām jomām, piemēram, pievienota nelikumība rīcība ar Eiropas Savienības budžeta līdzekļiem, pārkāpumi transporta drošībā, dzīvnieku

labturības jomā, kā arī rīcība, kas ietekmē klimata pārmaiņas, un citi. Vienlaikus paliek spēkā arī regulējums, ka šis uzskaitījums nav izsmeljošs – trauksmes cēlējs ir tiesīgs ziņot par pārkāpumu, kas kaitē sabiedrības interesēm, jebkurā jomā.

Jaunais Trauksmes celšanas likums arī paredz vairāk priekšnosacījumu, kad trauksmi var celt publiski. Piemēram, ja personai ir pamats uzskatīt, ka, vērsoties kompetentajā institūcijā, tiks radītas nelabvēlīgas sekas, pārkāpums tiks slēpts vai netiks novērsts vai nav sniegta atgriezeniskā saite par izskatīšanas gaitu likumā noteiktajā termiņā.

Jaunajā likumā ir piedāvātas arī vairākas izmaiņas attiecībā uz privāto sektoru. Ziņojumu izskatīšanas pamatprasības un atbildīgo personu noteikšana, kas ieteikumu formā atrodamas vadlīnijās, ir nostiprinātas kā prasības likumā. Finanšu sektorā neatkarīgi no darbinieku skaita un arī noteiktos gadījumos transporta drošības un vides aizsardzības jomā strādājošiem mazajiem uzņēmumiem būs jāveido iekšējā trauksmes celšanas sistēma. Vienlaikus privātajā sektorā iekšējo trauksmes celšanas sistēmu varēs nodot īstenošanai trešajām personām, protams, ievērojot visas likuma prasības.

Gan publiskā sektora iestādes, gan vidējie uzņēmumi (50 līdz 249 nodarbināto) varēs apvienoties un veidot vienotas iekšējās trauksmes celšanas sistēmas. Kā veiksmīgs piemērs minama [Rīgas pašvaldības jaunā - centralizētā trauksmes celšanas kārtība](#)

Jāatceras, ka Trauksmes celšanas likuma mērķis ir aizsargāt trauksmes cēlēju, kurš ziņo par iespējamiem pārkāpumiem, kas novēroti, pildot darba pienākumus, un, kas varētu kaitēt sabiedrības interesēm. Tāpēc, lai garantētu trauksmes cēlēja aizsardzību, likumprojektā tiek paplašināts iespējamo nelabvēlīgo seku uzskaitījums, piemēram, ar atļauju anulēšanu, goda un cieņas aizskaršanu. Vienlaikus, paliek spēkā arī regulējums, ka šis uzskaitījums nav izsmeljošs.

Tāpat likumprojekts paredz, ka turpmāk aizsardzība pret trauksmes celšanas dēļ radītām nelabvēlīgām sekām attieksies ne tikai uz trauksmes cēlēju un viņa radniekiem, bet arī saistītajām personām, kuras var būt gan kolēģi, gan komersanti vai privāto tiesību juridiskās personas, ar kurām ir saistīts trauksmes cēlējs. Tiek paredzēta arī administratīvā atbildība par trauksmes celšanas traucēšanu.

☞ “Trauksmes celšanai jābūt ne tikai drošai, bet arī ērtai un mūsdienīgai. Tāpēc vienlaikus ar jauno likumu esam apņēmušies pilnveidot trauksmes celšanas iespējas tiešsaistē. Tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv tiks izveidots autentifikācijas modulis un trauksmes cēlējiem nebūs prasība papildus parakstīt ziņojumu, kā tas ir šobrīd. Arī likumā būs nostiprinātas atvieglotās prasības trauksmes cēlēju ziņojumu iesniegšanai elektroniski, proti, savu identitāti apliecinot nevis ar parakstu, bet izmantojot autentifikācijas procesu. Elektroniski iesniegt ziņojumus varēs divos kanālos – valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv (pakalpojums “Iesniegums iestādei”) vai tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv. Tādējādi veicinām valsts pārvaldes pakalpojumu pieejamību digitālajā vidē un atvieglotām iespējas iedzīvotājiem ziņojumus iesniegt attālināti,” par vēl veicamajiem uzdevumiem stāsta I. Kušķe.

Likumprojektam “Trauksmes celšanas likums” jāstājas spēkā līdz šī gada 17. decembrim, kā to paredz direktīva. Tas vēl jāizskata Saeimā. Līdz ar likuma stāšanos spēkā, Valsts kanceleja aktualizēs labās prakses vadlīnijas iekšējās trauksmes celšanas sistēmas izveidei, vadlīnijas trauksmes cēlēju ziņojumu saņemšanai un izskatīšanai kompetentajās institūcijās un trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu.

Trauksmes celšanas sistēma

Datums

21. septembris, 2021

Laiks

10.00

Atrašanās vieta

Ministru kabinets

Ministru kabineta sēde

Ministru prezidents Krišjānis Kariņš vada Ministru kabineta sēdi (Ministru kabinets, Zaļā zāle). Mediju iespējas: pirms sēdes foto...

[Ministru kabinets](#)

[Ministru prezidenta kalendārs](#)

[Valsts kancelejas direktors](#) >

[Komunikācijas departaments](#)

Zane Berķe

Vadītājas
vietniece

[+371 67082902](tel:+37167082902)

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/jauns-likumprojekts-stiprinas-trauksmes-celeju-aizsardzibu-atbilstosi-es-vienotajiem-standartiem>